Exemplu gratuit, cu comentarii: licenta-disertatie-romania.com/domenii/traducere-interpretare/

UNIVERSITATEA [NUMELE UNIVERSITĂȚII]
FACULTATEA DE LITERE
Programul de studii: Traducere și Interpretare (română – engleză)

LUCRARE DE LICENȚĂ

Traducerea elementelor culturale specifice într-un roman

Analiza versiunii engleze a romanului „Ulița cu salcâmi” (text fictiv)

EXEMPLU FICTIV – structura, tabelele și figurile unei lucrări de licență. Datele sunt simulate.

Coordonator științific:

Conf. univ. dr. Adrian Pop (nume fictiv)

Absolvent:

Bianca Toma (nume fictiv)

TIMIŞOARA, 2026

Exemplu fictiv cu date simulate · **Ai nevoie de ajutor cu lucrarea ta?** licenta-disertatie-romania.com/contact

DECLARAȚIE DE AUTENTICITATE

Subsemnatul(a) **Bianca Toma**, absolvent(ă) al(a) programului de studii Traducere și Interpretare (română – engleză), declar pe propria răspundere că lucrarea de licență cu titlul „Traducerea elementelor culturale specifice într-un roman” a fost elaborată de mine, sub îndrumarea coordonatorului științific, nu a mai fost prezentată la o altă facultate sau instituție de învățământ superior și că toate sursele folosite, inclusiv cele de pe internet, sunt citate în lucrare, cu respectarea regulilor privind drepturile de autor.

Data: [data]

Semnătura: [semnătura]

Majoritatea facultăților au un model oficial de declarație de autenticitate. Copiază-l exact din ghidul facultății și semnează-l; textul de aici este doar orientativ.
Sfat
20/05/2026 10:00

CUPRINS

Cuprinsul arată din prima pagină logica lucrării: introducere, capitole teoretice, cercetarea proprie, concluzii. În Word îl generezi automat din stilurile de titlu (Referințe → Cuprins), ca să se actualizeze singur.
Ghid: licenta-disertatie-romania.co
Rolul secțiunii
20/05/2026 10:00

Lista figurilor și a tabelelor.....4
Rezumat.....5
Introducere.....6
Capitolul 1. Cadrul teoretic.....7
1.1. Elementele culturale specifice.....7
1.2. Procedeele de traducere.....7
1.3. Străinizare și domesticire.....7
Capitolul 2. Analiza corpusului.....8
2.1. Corpusul și metoda.....8
2.2. Categoriile de elemente culturale.....8
2.3. Procedeele de traducere.....9
2.4. Exemple comentate.....10
Capitolul 3. Interpretare și evaluare.....11
3.1. Strategia dominantă.....11
3.2. Evaluarea soluțiilor.....11
3.3. Propunerile autoarei.....12
Concluzii.....13
Lucrări citate.....14
Anexa 1. Fișa de analiză a unui element cultural.....15
Bonus: același paragraf, înainte și după corectare.....16

Lista figurilor şi a tabelelor

Listele de figuri şi tabele sunt cerute de multe facultăţi. În Word le generezi automat dacă pui titlurile cu Referinţe → Inserare legendă, apoi Referinţe → Inserare tabel de figuri. **Ghid:** licenta-disertatie-romania.co
Rolul secţiunii
20/05/2026 10:00

Lista figurilor

Figura 1. Etapele analizei.....8
Figura 2. Frecvenţa procedeelor de traducere (număr de elemente).....9
Figura 3. Procedeele de traducere în fiecare categorie de elemente culturale.....10
Figura 4. Procedeele de traducere, grupate pe cele două orientări.....11
Figura 5. Ponderea celor două orientări în traducere (%).....11

Lista tabelelor

Tabelul 1. Procedeele de traducere urmărite în analiză.....7
Tabelul 2. Corpusul analizat (texte fictive).....8
Tabelul 3. Elementele culturale specifice din corpus, pe categorii.....8
Tabelul 4. Frecvenţa procedeelor de traducere.....9
Tabelul 5. Procedeele de traducere, pe categorii de elemente culturale (număr).....9
Tabelul 6. Exemple din corpus, în format paralel (fragmente inventate).....10
Tabelul 7. Evaluarea soluţiilor de traducere, pe procedee (număr).....12
Tabelul 8. Propuneri alternative ale autoarei pentru soluţiile evaluate critic.....12

Rezumat

Lucrarea analizează traducerea în limba engleză a elementelor culturale specifice dintr-un roman românesc, *Ulița cu salcâmi* (text fictiv, construit pentru exemplu). Pornind de la tipologiile lui Vinay și Darbelnet și Newmark, am identificat 40 de elemente culturale, grupate în cinci categorii, și procedeele folosite de traducător. Adaptarea (25,0%) și împrumutul (22,5%) sunt cele mai frecvente procedee, iar alegerea depinde de categorie: alimentele sunt adesea împrumutate, formele de adresare sunt adaptate sau omise. Domesticirea și străinizarea sunt aproape echilibrate (52,5% și 47,5%). Soluțiile sunt adecvate în 70,0% dintre cazuri, iar pierderile de sens apar mai ales prin omisiune. Lucrarea propune traduceri alternative și o strategie consecventă pentru elementele cu încărcătură simbolică.

Rezumatul are de obicei 150–300 de cuvinte și spune pe scurt tema, obiectivul, metoda, rezultatele și concluzia. Multe facultăți îl cer și în limba engleză, cu 3–5 cuvinte-cheie.
Rolul secțiunii
20/05/2026 10:00

Cuvinte-cheie: traducere literară, elemente culturale specifice, procedee de traducere, domesticire, străinizare

Abstract

This thesis examines the English translation of culture-specific items in a Romanian novel, *Ulița cu salcâmi* (a fictional text created for this example). Drawing on the typologies of Vinay and Darbelnet and of Newmark, it identifies 40 culture-specific items, grouped into five categories, and the procedures used by the translator. Adaptation (25.0%) and borrowing (22.5%) are the most frequent procedures, and the choice depends on the category: food items are often borrowed, while forms of address are adapted or omitted. Domestication and foreignization are almost balanced (52.5% and 47.5%). The solutions are adequate in 70.0% of cases, and loss of meaning occurs mainly through omission. The thesis proposes alternative translations and a consistent strategy for items with symbolic value.

Keywords: literary translation, culture-specific items, translation procedures, domestication, foreignization

Introducere

Introducerea la Traducere precizează perechea de limbi, tipul de text, corpusul, întrebarea de cercetare și cadrul teoretic ales.
Ghid: licenta-disertatie-romania.co
Rolul secțiunii
20/05/2026 10:00

Elementele culturale specifice (mâncăruri, obiceiuri, instituții, forme de adresare) sunt printre cele mai dificile probleme ale traducerii literare: ele nu au întotdeauna un echivalent în cultura țintă, iar traducătorul trebuie să aleagă între a le păstra și a le adapta.

Întrebarea de cercetare este: ce procedee folosește traducătorul pentru a reda elementele culturale specifice din romanul *Ulița cu salcâmi* în limba engleză și cât de adecvate sunt soluțiile alese? Romanul, autoarea și traducătorul sunt fictivi, construiți pentru acest exemplu.

Corpusul cuprinde 40 de elemente culturale specifice, identificate în textul sursă și aliniate cu echivalentele lor din traducerea engleză.

Într-o lucrare reală, citează corpusul complet: autor, titlu original, ediție, traducător, an, editură. Ai nevoie de acces la ambele versiuni, sursă și țintă.
Ghid: licenta-disertatie-romania.co
Sfat
20/05/2026 10:00

Capitolul 1. Cadrul teoretic

Capitolul teoretic definește conceptele și tipologia pe care le aplici în analiză. Păstrează doar teoriile pe care le folosești efectiv în capitolul 2.
Ghid: licenta-disertatie-romania.co
Rolul secțiunii
20/05/2026 10:00

1.1. Elementele culturale specifice

În *A Textbook of Translation*, Newmark grupează cuvintele culturale în categorii precum ecologia, cultura materială, cultura socială și organizațiile, obiceiurile și conceptele. Pentru corpusul analizat, aceste categorii au fost adaptate în cinci grupe, prezentate în capitolul 2.

1.2. Procedeele de traducere

Analiza folosește o tipologie de șase procedee, adaptată după procedeele descrise de Vinay și Darbelnet și de Newmark (Tabelul 1).

Tabelul 1. Procedeele de traducere urmărite în analiză

Procedeul	Definiția	Exemplu (inventat)
Împrumut	Termenul din textul sursă este preluat ca atare	mămăligă → *mamaliga*
Calc	Expresia este tradusă cuvânt cu cuvânt	cămin cultural → *Cultural Home*
Adaptare	Realitatea sursă este înlocuită cu una echivalentă din cultura țintă	Moș Crăciun → *Santa Claus*
Generalizare	Termenul specific este redat printr-unul mai general	ie → *blouse*
Explicitare	Termenul este păstrat și însoțit de o scurtă explicație	colivă → *coliva, a sweet wheat dish*
Omisiune	Elementul nu este tradus	măi → ∅

Sursa: Tipologie adaptată după Vinay și Darbelnet și Newmark; exemplele sunt inventate.

Nu amesteca tipologiile fără să spui. Dacă combini procedee din mai mulți autori, precizează de la cine provine fiecare și definește-le o singură dată, apoi folosește aceiași termeni în toată analiza.
Ghid: licenta-disertatie-romania.co
Greșeală frecventă
20/05/2026 10:00

1.3. Străinizare și domesticire

Procedeele pot fi grupate după orientarea lor: unele păstrează cultura sursă vizibilă pentru cititor, altele o apropie de cultura țintă. Distincția corespunde celei dintre străinizare (*foreignization*) și domesticire (*domestication*), discutată de Venuti în *The Translator's Invisibility*.

Capitolul 2. Analiza corpusului

Capitolul de analiză prezintă corpusul, metoda și rezultatele: ce procedee apar, cât de des și în ce categorii. Exemplele se prezintă în format paralel și se numerotează ([Ex. 1], [Ex. 2]).
Rolul secțiunii
20/05/2026 10:00

2.1. Corpusul și metoda

Tabelul 2. Corpusul analizat (texte fictive)

	Textul sursă	Textul țintă
Titlul	*Ulița cu salcâmi* (roman)	*Acacia Lane*
Autorul / traducătorul	Ileana Vornicu (autoare fictivă)	Mark Ellison (traducător fictiv)
Anul și editura	2009, Editura Exemplu	2017, Example Press
Limba	română	engleză (britanică)
Elemente analizate	40 de elemente culturale specifice	40 de echivalente

Sursa: Corpus fictiv, construit pentru exemplu.

Elementele culturale au fost identificate în textul sursă, aliniate cu traducerea, încadrate pe categorii și analizate după procedeul folosit (Figura 1).

Figura 1. Etapele analizei
Sursa: Prelucrare proprie.

2.2. Categoriile de elemente culturale

Aproape o treime dintre elemente țin de alimentație (30,0%), urmate de obiceiuri și religie (22,5%) (Tabelul 3).

Tabelul 3. Elementele culturale specifice din corpus, pe categorii

Categoria	Exemple din corpus	Număr	Procent
Alimentație	mămăligă, sarmale, cozonac, colivă	12	30,0%
Obiceiuri și religie	pomană, colindători, hram, Moș Crăciun	9	22,5%
Instituții și administrație	primărie, cămin cultural, CAP	7	17,5%
Forme de adresare	măi, nene, tanti, domnu' profesor	6	15,0%
Toponime și realii locale	uliță, ie, țuică, bac	6	15,0%
Total	–	40	100%

Sursa: Corpus fictiv, construit pentru exemplu.

2.3. Procedeele de traducere

Adaptarea este procedeul cel mai frecvent (10 elemente, 25,0%), urmată de împrumut (9 elemente, 22,5%) (Tabelul 4, Figura 2).

Tabelul 4. Frecvența procedeelor de traducere

Procedeul	Număr	Procent
Adaptare	10	25,0%
Împrumut	9	22,5%
Generalizare	7	17,5%
Explicitare	6	15,0%
Calc	4	10,0%
Omisiune	4	10,0%
Total	40	100%

Sursa: Analiză proprie pe corpusul fictiv.

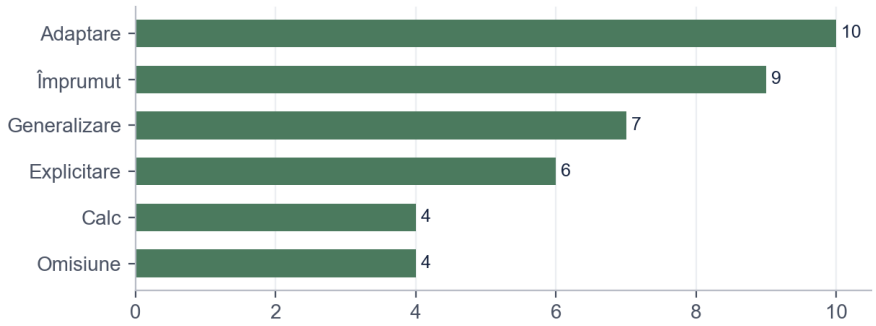

Figura 2. Frecvența procedeelor de traducere (număr de elemente)
Sursa: Prelucrare proprie după Tabelul 4.

Procedeul depinde însă de categorie (Tabelul 5, Figura 3): alimentele sunt adesea împrumutate, obiceiurile sunt explicitate, iar formele de adresare sunt adaptate sau omise.

Tabelul 5. Procedeele de traducere, pe categorii de elemente culturale (număr)

Categoria	Adaptare	Împrumut	Generalizare	Explicitare	Calc	Omisiune	Total
Alimentație	4	4	2	2	0	0	12
Obiceiuri	2	2	1	3	1	0	9
Instituții	2	0	2	0	2	1	7
Adresare	2	1	1	0	0	2	6
Realii locale	0	2	1	1	1	1	6
Total	10	9	7	6	4	4	40

Sursa: Analiză proprie pe corpusul fictiv.

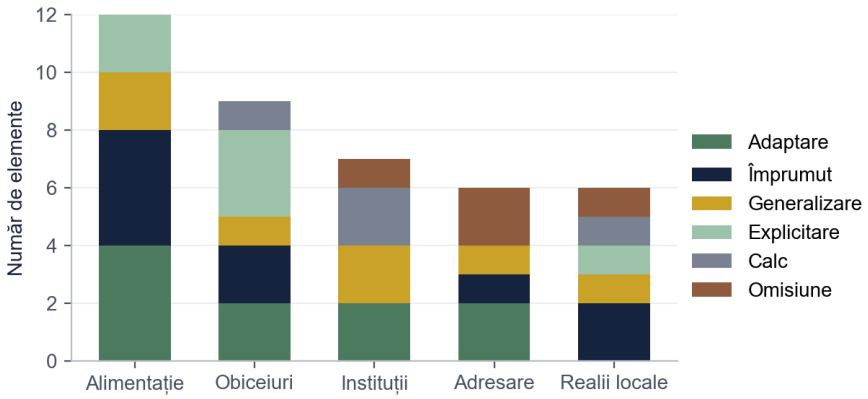

Figura 3. Procedeele de traducere în fiecare categorie de elemente culturale

Sursa: Prelucrare proprie după Tabelul 5.

Numerotează exemplele o singură dată, în ordinea din corpus, și trimite la ele în text cu același număr: [Ex. 24]. Comisia trebuie să le poată găsi rapid.
Sfat
20/05/2026 10:00

2.4. Exemple comentate

În [Ex. 3], împrumutul *mamaliga* păstrează culoarea locală, iar contextul face sensul clar. În [Ex. 11], explicitarea îl ajută pe cititor fără să șteargă referința culturală. În schimb, în [Ex. 24], generalizarea *blouse* pierde valoarea simbolică a iei (Tabelul 6).

Tabelul 6. Exemple din corpus, în format paralel (fragmente inventate)

Ex.	Textul sursă	Textul țintă	Procedeul
[Ex. 3]	Bunica a răsturnat mămăliga pe fundul de lemn.	Grandma tipped the *mamaliga* onto the wooden board.	Împrumut
[Ex. 11]	La pomană s-a împărțit colivă.	At the memorial meal they handed out *coliva*, a sweet wheat dish for the dead.	Explicitare
[Ex. 17]	A venit Moș Crăciun cu sania.	Santa Claus came on his sleigh.	Adaptare
[Ex. 24]	Și-a pus ia de sărbătoare.	She put on her best blouse.	Generalizare
[Ex. 36]	Hora se ținea la căminul cultural.	The dance was held at the Cultural Home.	Calc

Sursa: Fragmente inventate, din texte fictive.

Capitolul 3. Interpretare şi evaluare

Capitolul de evaluare este contribuția ta: sintetizezi strategia dominantă, evaluezi soluțiile și propui traduceri alternative, argumentate.
Rolul secțiunii
20/05/2026 10:00

3.1. Strategia dominantă

Am grupat cele şase procedee după orientarea lor, în străinizare şi domesticire (Figura 4). Procedeele de domesticire (21 de elemente, 52,5%) sunt doar puțin mai frecvente decât cele de străinizare (19 elemente, 47,5%) (Figura 5). Traducătorul nu aplică aşadar o strategie unică, ci decide de la caz la caz.

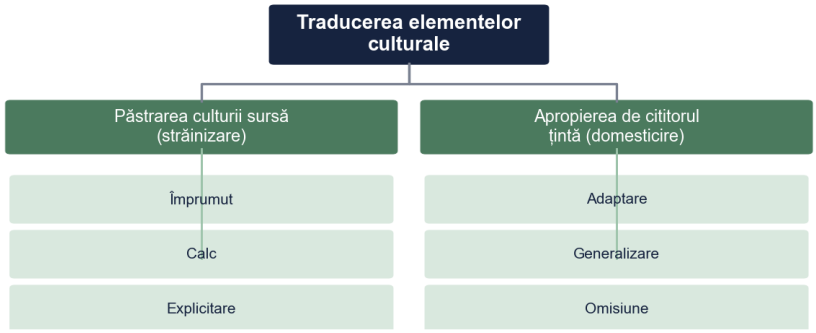

Figura 4. Procedeele de traducere, grupate pe cele două orientări
Sursa: Prelucrare proprie.

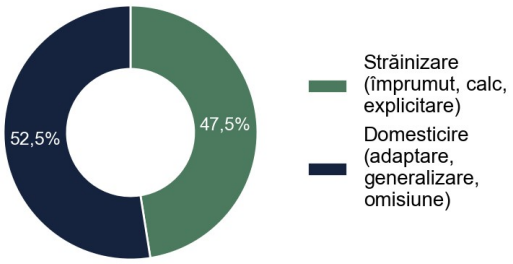

Figura 5. Ponderea celor două orientări în traducere (%)
Sursa: Prelucrare proprie după Tabelul 4.

3.2. Evaluarea soluțiilor

Am evaluat fiecare soluție după păstrarea sensului și a funcției elementului în text. 28 dintre cele 40 de soluții (70,0%) sunt adecvate; cele 4 pierderi de sens apar mai ales la omisiune (Tabelul 7).

Tabelul 7. Evaluarea soluțiilor de traducere, pe procedee (număr)

Procedeul	Adecvată	Parțial adecvată	Pierdere de sens	Total
Adaptare	8	1	1	10
Împrumut	7	2	0	9
Generalizare	4	2	1	7
Explicitare	6	0	0	6
Calc	2	2	0	4
Omisiune	1	1	2	4
Total	28	8	4	40

Sursa: Evaluare proprie a autoarei.

Nu evalua o traducere doar prin „bine” sau „greșit”. Spune după ce criteriu judeci (sensul, funcția în text, cititorul țintă) și aplică același criteriu tuturor exemplelor.
Greșeală frecventă
20/05/2026 10:00

3.3. Propunerile autoarei

Considerăm că, într-un roman a cărui valoare stă în atmosfera locală, elementele cu încărcătură simbolică (ia, formele de adresare, instituțiile satului) ar trebui păstrate sau explicitate, nu generalizate. Tabelul 8 prezintă trei soluții alternative.

Tabelul 8. Propuneri alternative ale autoarei pentru soluțiile evaluate critic

Ex.	Traducerea existentă	Propunerea autoarei	Procedeul propus
[Ex. 24]	her best blouse	her embroidered *ie* blouse	Explicitare
[Ex. 32]	Never mind, I know. (fără „măi”)	Leave it, mate, I know.	Adaptare
[Ex. 36]	the Cultural Home	the village community hall	Adaptare

Sursa: Propuneri proprii ale autoarei (exemplu).

Concluzii

Concluziile răspund la întrebarea de cercetare, evaluează traducerea în ansamblu și propun direcții de cercetare.
Ghid: licenta-disertatie-romania.co
Rolul secțiunii
20/05/2026 10:00

Traducătorul folosește în principal adaptarea (25,0%) și împrumutul (22,5%), iar alegerea depinde de categoria elementului cultural. Domesticirea și străinizarea sunt aproape echilibrate (52,5% și 47,5%), ceea ce arată o strategie flexibilă, dar nu întotdeauna consecventă.

Soluțiile sunt adecvate în 70,0% dintre cazuri; pierderile de sens apar mai ales prin omisiune și generalizare. **Contribuția** lucrării este propunerea unei strategii consecvente pentru elementele simbolice: împrumut însoțit de explicitare. O cercetare ulterioară ar putea compara două traduceri ale aceluiași roman.

Lucrări citate

Exemplul folosește stilul MLA. Lucrările lui Newmark, Venuti și Vinay și Darbelnet sunt reale; romanul, traducerea și sursa secundară românească sunt inventate pentru acest exemplu.
Ghid: licenta-disertatie-romania.co
Rolul secțiunii
20/05/2026 10:00

Corpus

Vornicu, Ileana. *Ulița cu salcâmi*. Editura Exemplu, 2009 (roman fictiv).

Vornicu, Ileana. *Acacia Lane*. Traducere de Mark Ellison, Example Press, 2017 (traducere fictivă).

Bibliografie teoretică

Dumitru, Laura. *Culturemele în traducerea literară*. Editura Exemplu, 2020 (lucrare fictivă).

Newmark, Peter. *A Textbook of Translation*. Prentice Hall, 1988.

Venuti, Lawrence. *The Translator's Invisibility: A History of Translation*. Routledge, 1995.

Vinay, Jean-Paul, și Jean Darbelnet. *Stylistique comparée du français et de l'anglais: méthode de traduction*. Didier, 1958.

Anexa 1. Fișa de analiză a unui element cultural

Fișa de analiză (sau lista completă a celor 40 de elemente) se pune în anexă. Ea arată că toate exemplele au fost analizate după aceleași criterii.
Rolul secțiunii
20/05/2026 10:00

1. Numărul exemplului și pagina din textul sursă și din textul țintă.
2. Elementul cultural şi contextul în care apare.
3. Categoria: alimentație, obiceiuri, instituții, adresare, realii locale.
4. Echivalentul din traducere şi procedeul folosit.
5. Evaluarea: adecvată, parțial adecvată, pierdere de sens, cu justificare.
6. Propunere alternativă, dacă este cazul.

Bonus: același paragraf, înainte și după corectare

Această pagină nu face parte din lucrare. Arată cum se schimbă un paragraf la o corectare atentă: aceeași idee, scrisă clar, cu sursă și în stil academic.
Ghid: licenta-disertatie-romania.co
Rolul secțiunii
20/05/2026 10:00

Fragmentul de mai jos este scris intenționat cu greșelile pe care le întâlnim des în lucrările de Traducere. Dedesubt este aceeași idee după corectare.

VARIANTA INIȚIALĂ

> Traducatorul a tradus gresit cuvantul ie cu blouse, pentru ca ia nu e o bluza oarecare. In general traducerea este buna dar are si greseli, de exemplu la cuvintele romanesti care nu exista in engleza. Eu as fi tradus altfel.

VARIANTA CORECTATĂ

> În [Ex. 24], *ie* este redat prin *blouse*, o generalizare care păstrează sensul denotativ, dar pierde valoarea simbolică a obiectului (Tabelul 6). Pierderile de acest tip sunt rare în corpus: 28 dintre cele 40 de soluții (70,0%) au fost evaluate ca adecvate (Tabelul 7). Pentru acest exemplu propunem explicitarea *embroidered ie blouse*, care păstrează referința culturală (Tabelul 8).

CE AM CORECTAT

1. Am pus diacriticele (ș, ț cu virgulă), obligatorii în lucrare.
2. „A tradus greșit” a devenit o analiză: procedeul (generalizare) și ce se pierde prin el.
3. Exemplul este numerotat și trimite la tabelul în format paralel.
4. „În general traducerea este bună” a fost înlocuit cu rezultatul evaluării.
5. „Eu aș fi tradus altfel” a devenit o propunere concretă, cu procedeul numit.

Vrei aceeași corectare pentru lucrarea ta? licenta-disertatie-romania.com/contact